PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2022/99

(2022. gada 25. janvāris),

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1354, ar ko Portugāles Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma ([1]), un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Pēc 2020. gada 11. augustā saņemtā Portugāles lūguma Padome ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1354 ([2]) piešķīra Portugālei finansiālo palīdzību aizdevuma veidā, kura maksimālais apmērs ir 5 934 462 488 EUR un maksimālais vidējais termiņš ir 15 gadi, lai papildinātu Portugāles valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģētu uz minētā uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem.

(2) Portugālei aizdevums bija jāizmanto tam, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas, līdzīgus pasākumus un ar veselību saistītus pasākumus, kas norādīti Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1354 3. pantā.

(3) Covid-19 uzliesmojums ir imobilizējis būtisku darbaspēka daļu Portugālē. Tas Portugālē izraisīja atkārtotu pēkšņu un būtisku publisko izdevumu pieaugumu saistībā ar jaunajiem Portugāles īstenotajiem pasākumiem, proti, ārkārtas atbalsta shēmu pašnodarbinātām personām, darba ņēmējiem, kuriem nav piekļuves citiem sociālās aizsardzības mehānismiem, un vadītājiem, kuru ienākumus īpaši skārusi Covid-19 pandēmija, sociālā atbalsta shēmu māksliniekiem, autoriem, tehniķiem un citiem mākslas profesionāļiem un papildu veselības aprūpes speciālistu pieņemšanu darbā un virsstundu darbu Valsts veselības dienestā, lai palīdzētu risināt ar pandēmiju saistītās problēmas.

(4) Covid-19 uzliesmojumam un ārkārtas pasākumiem, kurus Portugāle īstenoja 2020. un 2021. gadā, lai ierobežotu slimības uzliesmojumu un tā sociālekonomiskās un ar veselību saistītās sekas, bija un vēl aizvien ir dramatiska ietekme uz publiskajām finansēm. Līdz 2020. gada beigām Portugāles vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds bija attiecīgi 5,8 % un 135,2 % no iekšzemes kopprodukta (IKP). Saskaņā ar Komisijas 2021. gada rudens prognozi tiek prognozēts, ka Portugāles vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds 2021. gadā samazināsies attiecīgi līdz 4,5 % un 128,1 % no IKP, un tiek prognozēts, ka tās IKP 2021. gadā palielināsies par 4,5 %.

(5) Portugāle 2021. gada 9. decembrī lūdza Savienību paplašināt to pasākumu sarakstu, kuriem finansiālā palīdzība jau ir piešķirta ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1354, lai turpinātu papildināt 2020. un 2021. gadā īstenotos valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģēt uz uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem, jo īpaši 6. un 7. apsvērumā minētos pasākumus.

(6) Ar "31. decembra Likumu Nr. 75-B/2020" un tam sekojošo "Valdības 25. janvāra rīkojumu Nr. 19-A/2021", kas minēti Portugāles 2021. gada 9. decembra lūgumā, tika ieviesta ārkārtas atbalsta shēma pašnodarbinātām personām, darba ņēmējiem, kuriem nav piekļuves citiem sociālās aizsardzības mehānismiem, un vadītājiem, kuru ienākumus īpaši skārusi Covid-19 pandēmija. Attiecībā uz pašnodarbinātām personām pasākums nodrošina pabalstu, kas ir vienāds ar divām trešdaļām no darba ņēmēju mēneša ienākumu samazinājuma starp mēneša vidējo

([1]) OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.

([2]) Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2020/1354 (2020. gada 25. septembris), ar ko Portugāles Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma (OV L 314, 29.9.2020., 49. lpp.).

rādītāju saskaņā ar pēdējo ceturkšņa ienākumu pārskatu un mēneša vidējo rādītāju 2019. gadā ar augstāko robežvērtību 501,16 EUR apmērā. Atbilstīgie pašnodarbinātie ir tie, kuru ienākumi laikposmā no 2020. gada marta līdz decembrim salīdzinājumā ar 2019. gadu ir samazinājušies vismaz par 40 %. Attiecībā uz darba ņēmējiem, kuriem nav pieejami citi sociālās aizsardzības mehānismi, pasākums paredz: i) darbiniekiem – pabalstu, kas vienāds ar starpību starp mēneša atsauces vērtību 501,16 EUR un vidējo mēnešalgu vienam pieaugušajam attiecīgajā mājsaimniecībā; vai ii) pašnodarbinātām personām – pabalstu, kas vienāds ar divām trešdaļām no darba ņēmēju mēneša ienākumu samazinājuma starp mēneša vidējo rādītāju saskaņā ar pēdējo ceturkšņa ienākumu pārskatu un mēneša vidējo rādītāju 2019. gadā, ar augstāko robežvērtību 501,16 EUR apmērā. Attiecībā uz vadītājiem pasākums nodrošina pabalstu, kas ir vienāds vai nu ar viņu vidējiem mēneša atsauces ienākumiem, ja tie ir 1,5 reizes mazāki par Portugāles sociālā atbalsta indeksu (438,81 EUR 2021. gadā), vai divām trešdaļām no viņu vidējiem mēneša atsauces ienākumiem, ja tie ir vienādi vai lielāki par minēto indeksu. Atbilstīgie vadītāji ir tie, kuru uzņēmējdarbība ir uz laiku apturēta Covid-19 pandēmijas dēļ vai kuri cieš no ieņēmumu zuduma vismaz 40 % apmērā 30 dienu periodā pirms atbalsta pieprasījuma iesniegšanas, salīdzinot ar to pašu mēnesi iepriekšējā gadā vai ar mēneša vidējo rādītāju divos mēnešos pirms minētā perioda. Pabalstam zemākā robežvērtība jebkurā gadījumā ir 50 EUR apmērā vai 50 % apmērā no konstatētā mēneša ienākumu samazinājuma, ja tassamazinās līdz robežai starp 50 % un 100 % no Portugāles sociālā atbalsta indeksa, vai 219,40 EUR, ja ienākumu kritums pārsniedz minēto indeksu.

(7) "Pielikums Ministru padomes 6. jūnija rezolūcijai Nr. 41/2020" un tam sekojošais "Valdības 3. augusta rīkojums Nr. 180/2020" un "Valdības 15. februāra rīkojums Nr. 37-A/2021", kas minēti Portugāles 2021. gada 9. decembra pieprasījumā, ievieš sociālā atbalsta shēmu māksliniekiem, autoriem, tehniķiem un citiem mākslas profesionāļiem. Shēma paredz pabalstu, kas vienāds ar Portugāles sociālā atbalsta indeksu (438,81 EUR).

(8) Portugāle arī ieviesa virkni jaunu ar veselību saistītu pasākumu, kurus tā ir īstenojusi, lai vērstos pret Covid-19 uzliesmojumu, 9. apsvērumā minētos pasākumus.

(9) "13. marta Dekrētlikums Nr. 10-A/2020" un sekojošais "2. februāra Dekrētlikums Nr. 10-A/2021", kas minēti Portugāles 2021. gada 9. decembra pieprasījumā, paredzēja pieņemt darbā papildu veselības aprūpes speciālistus un virsstundu darbus Valsts veselības dienestā, lai palīdzētu risināt ar pandēmiju saistītās problēmas. Konkrētāk, tika racionalizēts administratīvais process, kas ir pamatā Valsts veselības dienesta darbinieku pieņemšanai darbā uz noteiktu laiku, un kopš Covid-19 pandēmijas sākuma ir pieņemti darbā papildu ārsti un medmāsas. Turklāt Valsts veselības dienestā tika atcelti juridiskie ierobežojumi, kas noteikti civildienesta ierēdņu virsstundu darbam, un vajadzības gadījumā Covid-19 pandēmijas pārvarēšanai bija iespējams organizēt maiņas, izmantojot papildu darbu, ko veic specializēti ārsti un medmāsas.

(10) Portugāle atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem finansiālās palīdzības pieprasīšanai. Portugāle ir sniegusi Komisijai atbilstošus pierādījumus par to, ka faktiskie un plānotie publiskie izdevumi no 2020. gada 1. februāra ir palielinājušies par 5 934 462 488 EUR sakarā ar valsts pasākumiem, kas veikti, lai novērstu Covid-19 uzliesmojuma sociālekonomisko ietekmi. Tas ir pēkšņs un būtisks pieaugums, jo tas ir saistīts ar jauniem pasākumiem, kuri ir tieši saistīti ar saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, kas aptver ievērojamu daļu uzņēmumu un darbaspēka Portugālē.

(11) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2020/672 6. pantu ir apspriedusies ar Portugāli un pārbaudījusi faktisko un plānoto publisko izdevumu pēkšņo un būtisko pieaugumu, kas tieši saistīts ar saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, kā arī ar attiecīgo ar veselību saistīto pasākumu ieviešanu Covid-19 uzliesmojuma sakarā, kā minēts 2021. gada 9. decembra lūgumā.

(12) Ar veselību saistītie pasākumi, ko pieprasījusi Portugāle, tostarp ar veselību saistītie papildu pasākumi, kas minēti 9. apsvērumā, sasniedz 1 513 823 304 EUR.

(13) Tāpēc finansiālajai palīdzībai, kas jau piešķirta ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1354, būtu jāattiecas arī uz jaunajiem pasākumiem, kurus Portugāle īstenojusi un kuri minēti 6., 7. un 9. apsvērumā.

(14) Šim lēmumam nebūtu jāskar to procedūru iznākums, kuras var tikt veiktas saistībā ar iekšējā tirgus darbības traucējumiem, jo īpaši saskaņā ar Līguma 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar Līguma 108. pantu ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem.

(15) Portugālei būtu regulāri jāinformē Komisija par plānoto publisko izdevumu īstenošanu, lai Komisija varētu novērtēt, cik lielā mērā Portugāle ir izpildījusi minētos izdevumus.

(16) Lēmums par finansiālās palīdzības sniegšanu ir pieņemts, ņemot vērā Portugāles esošās un gaidāmās vajadzības, kā arī finansiālās palīdzības pieprasījumus saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672, ko jau ir iesniegušas vai plāno iesniegt citas dalībvalstis, vienlaikus piemērojot vienlīdzīgas attieksmes, solidaritātes, samērīguma un pārredzamības principus,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1354 groza šādi:

1) lēmuma 3. pantu aizstāj ar šādu:

"*3. pants*

Portugāle var finansēt šādus pasākumus:

a) atbalstu darba līgumu saglabāšanai, izmantojot darba pagaidu pārtraukšanu vai normālā darba laika saīsināšanu, kā paredzēts 298.–308. pantā "12. februāra Likumā Nr. 7/2009";

b) jaunu un vienkāršotu īpašu atbalstu darba līgumu saglabāšanai, izmantojot darba pagaidu pārtraukšanu vai normālā darba laika saīsināšanu, kā paredzēts "26. marta Dekrētlikumā Nr. 10-G/2020" un 2. pantā "19. jūnija Dekrētlikumā Nr. 27-B/2020", kas grozīts ar 142. pantu "31. decembra Likumā Nr. 75-B/2020";

c) speciālas profesionālās apmācības programmas darba līgumu saglabāšanai, izmantojot darba pagaidu pārtraukšanu vai normālā darba laika saīsināšanu, kā paredzēts 5. panta 2. punktā un 7.–9. pantā "26. marta Dekrētlikumā Nr. 10-G/2020";

d) jaunu īpašu atbalstu uzņēmumiem uzņēmējdarbības atsākšanai, kā paredzēts 4. panta 1.–7. punktā un 10.–12. punktā un 5. pantā "19. jūnija Dekrētlikumā Nr. 27-B/2020", kā arī 14.-A pantā "30. jūlija Dekrētlikumā Nr. 46-A/2020", kas pievienots ar "15. janvāra Dekrētlikuma Nr. 6-C/2021" 4. pantu, un kā norādīts "Valdības 14. maija Rīkojumā Nr. 102-A/2021";

e) jauno ienākumu stabilizācijas piemaksu darbiniekiem, uz kuriem attiecas vai nu a), b) vai c) punktos minētās atbalsta shēmas darba līgumu saglabāšanai, izmantojot darba pagaidu pārtraukšanu, vai normālā darba laika saīsināšanu, kā paredzēts 3. pantā "19. jūnija Dekrētlikumā Nr. 27-B/2020", kas grozīts ar "14. augusta Dekrētikumu 58-A2020";

f) jauno un progresīvo īpašo atbalstu darba līgumu saglabāšanai, izmantojot normālā darba laika saīsināšanu, kā paredzēts "30. jūlija Dekrētlikumā Nr. 46-A/2020", kas grozīts ar 142. pantu "31. decembra Likumā Nr. 75-B/2020";

g) jauno īpašo atbalstu pašnodarbinātajiem, neformālajiem darbiniekiem un vadošajiem partneriem, kā paredzēts 26.–28.-A pantā "13. marta Dekrētlikumā Nr. 10-A/2020", kas grozīts ar 5. pantu "7. maija Dekrētlikumā Nr. 20-C/2020", un 325.-G pantā "31. marta Likumā Nr. 2/2020", kas pievienots ar 24. jūlija "Likuma Nr. 27-A/2020" 3. pantu;

h) ģimenes pabalstu darbiniekiem, kuri nevar strādāt, jo viņiem ir jārūpējas par bērniem, kas jaunāki par 12 gadiem, vai citiem apgādājamiem, kā paredzēts 23. pantā "13. marta Dekrētlikumā Nr. 10-A/2020";

i) īpašo atbalstu pasniedzēju darba līgumu saglabāšanai, ņemot vērā arodmācību atcelšanu, kā paredzēts "Valdības 17. marta rīkojumā Nr. 3485-C/2020", "Valdības 10. aprīļa rīkojumā Nr. 4395/2020" un "Valdības 28. maija rīkojumā Nr. 5897-B/2020";

j) ar nodarbinātību saistītos reģionālos pasākumus Azoru salu autonomajā apgabalā, kā paredz "Azoru salu reģionālās valdības padomes 8. aprīļa Rezolūcija Nr. 97/2020", "Azoru salu reģionālās valdības padomes 28. aprīļa Rezolūcija Nr. 120/2020", "Azoru salu reģionālās valdības padomes 5. maija Rezolūcija Nr. 128/2020", "Azoru salu reģionālās valdības padomes 5. maija Rezolūcija Nr. 129/2020", "Azoru salu reģionālās valdības padomes 15. jūlija Rezolūcija Nr. 195/2020", "Azoru salu reģionālās valdības padomes 15. jūlija Rezolūcija Nr. 196/2020" un "Azoru salu reģionālās valdības padomes 17. jūlija Rezolūcija Nr. 200/2020";

k) ar nodarbinātību saistītos reģionālos pasākumus Madeiras autonomajā apgabalā, kā paredzēts "Madeiras reģionālās valdības 13. marta Rezolūcijā Nr. 101/2020" un "Madeiras reģionālās valdības priekšsēdētāja vietnieka un Sociālās integrācijas un pilsonības reģionālā sekretariāta 22. aprīļa Rīkojumā Nr. 133-B/2020";

l) pabalstu darbiniekiem un pašnodarbinātajiem, kas atrodas profilaktiskajā izolācijā, kā paredzēts "19. pantā 13. marta Dekrētlikumā Nr. 10-A/2020" un 325.-F pantā "31. marta Likumā Nr. 2/2020", kas pievienots ar "24. jūlija Likuma Nr. 27-A/2020" 3. pantu;

m) slimības pabalstu Covid-19 saslimšanas gadījumā, kā paredzēts "Valdības 3. marta Rīkojumā Nr. 2875-A/2020", "20. pantā 13. marta Dekrētlikumā Nr. 10-A/2020" un 325.-F pantā "31. marta Likumā Nr. 2/2020", kas pievienots ar "24. jūlija Likuma Nr. 27-A/2020" 3. pantu;

n) tādu individuālo aizsardzības līdzekļu iegādi izmantošanai darba vietā, jo īpaši valsts slimnīcās, kā paredzēts 6. maija Standartā Nr. 012/2020, kas grozīts 2020. gada 14. maijā, un 10. jūlija Standartā Nr. 013/2020, kas grozīts 2020. gada 23. jūnijā – abus izdevis Portugāles Veselības ģenerāldirektorāts, kā arī nozaru ministrijās, pašvaldībās un Azoru salu un Madeiras autonomajos reģionos, kā paredzēts "13. marta Dekrētlikuma Nr. 10-A/2020" 3. pantā;

o) skolu higiēnas kampaņu, kā paredzēts 9. pantā "13. marta Dekrētlikumā Nr. 10-A/2020";

p) Covid-19 saslimšanas testēšanu stacionāriem pacientiem un valsts slimnīcu darbiniekiem, kā arī aprūpes iestāžu un bērnu aprūpes iestāžu darbiniekiem, kā it īpaši paredzēts 2020. gada 6. maija Standartā Nr. 012/2020, kas grozīts 2020. gada 14. maijā, un 2020. gada 10. jūlija Standartā Nr. 013/2020, kas grozīts 2020. gada 23. jūnijā un ko izdevis Portugāles Veselības ģenerāldirektorāts;

q) jauno īpašo kompensāciju Valsts veselības dienesta darbiniekiem, kas iesaistīti Covid-19 uzliesmojuma apkarošanā, kā paredzēts 42.-A pantā "31. marta Likumā Nr. 2/2020", kas pievienots ar "24. jūlija Likuma Nr. 27-A/2020" 3. pantu, un 291. pantā "31. decembra Likumā Nr. 75.-B/2020";

r) ārkārtas atbalsta shēmu pašnodarbinātām personām, darba ņēmējiem, kuriem nav piekļuves citiem sociālās aizsardzības mehānismiem, un vadītājiem, kuru ienākumus īpaši skārusi Covid-19 pandēmija, kā paredzēts "31. decembra Likuma Nr. 75-B/2020" 156. pantā un ievērojot tā 2. punkta c)–f) apakšpunktā izklāstītos nosacījumus, kā sīkāk precizēts "Valdības 25. janvāra Rīkojumā Nr. 19-A/2021";

s) sociālā atbalsta shēmu māksliniekiem, autoriem, tehniķiem un citiem mākslas profesionāļiem, kas paredzēta "Ministru padomes 6. jūnija Rezolūcijas Nr. 41/2020 pielikuma" 2.5.1. punktā, kas sīkāk precizēta "Valdības 3. augusta Rīkojuma Nr. 180/2020" 10.–12. pantā un paplašināta ar "Valdības 15. februāra Rīkojuma Nr. 37-A/2021" pielikuma 5.–7. pantu;

t) papildu veselības aprūpes speciālistu pieņemšanu darbā un virsstundu darbu Valsts veselības dienestā, lai palīdzētu risināt ar pandēmiju saistītās problēmas, kā paredzēts 13. marta "Dekrētlikuma Nr. 10-A/2020" 6. pantā un 2. februāra "Dekrētlikuma Nr. 10-A/2021" 4.–8. pantā.";

2) lēmuma 4. pantu aizstāj ar šādu:

"*4. pants*

1. Portugāle informē Komisiju līdz 2021. gada 30. martam un pēc tam ik pēc sešiem mēnešiem par plānoto publisko izdevumu īstenošanu līdz brīdim, kad minētie plānotie publiskie izdevumi ir pilnībā īstenoti.

2. Ja 3. pantā minēto pasākumu pamatā ir plānotie publiskie izdevumi un uz tiem attiecas īstenošanas lēmums, ar ko groza šo lēmumu, Portugāle sešu mēnešu laikā pēc minētā grozošā īstenošanas lēmuma pieņemšanas un pēc tam ik pēc sešiem mēnešiem informē Komisiju par plānoto publisko izdevumu īstenošanu līdz brīdim, kad šie plānotie publiskie izdevumi ir pilnībā īstenoti."

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Portugāles Republikai.

Šis lēmums stājas spēkā dienā, kad tas paziņots adresātam

Briselē, 2022. gada 25. janvārī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
C. BEAUNE